



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I HÄRNÖSAND**

DOM
2018-05-14
Meddelad i
Härnösand

Mål nr
5126-17 E
5127-17 E

SÖKANDEN

1. Busspoolen Västerbotten Aktiebolag, 556413-6678

Ombud: Advokaten Sylvia Lindén och jur. kand. Jens Nilsson
Kilpatrick Townsend & Stockton Advokat KB
Box 5421
114 84 Stockholm

2. Centrala Buss i Jämtland/Härjedalen AB, 556462-5944
Hamngatan 19
831 34 Östersund

MOTPART

Länstrafiken i Jämtlands Län Aktiebolag, 556437-0194
Hamngatan 14
831 34 Östersund

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, LUF

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen ska göras om.

Dok.Id 142313

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 314 871 27 Härnösand	Backgränd 9	0611-46 06 00 E-post: forvaltningsratteniharnosand@dom.se www.forvaltningsratteniharnosand.domstol.se	0611-51 18 20	måndag–fredag 08:00–16:00

BAKGRUND

Länstrafiken i Jämtlands Län Aktiebolag (länstrafiken) genomför, genom Region Jämtland Härjedalen, upphandling av linjetrafik med buss i sex kommuner i Jämtlands län (Upphandling Buss 2018, dnr RS/1509/2016). Uppdraget omfattar 67 busslinjer i kommunerna Östersund, Krokom, Berg, Bräcke, Härjedalen och Strömsund. Upphandlingen genomförs med förhandlat förfarande vilket innebär att endast leverantörer som kommit in med ansökan om att få lämna anbud, och som genom sin ansökan klarat prekvalificeringskraven, får möjlighet att lämna anbud. Av tilldelningsbeslut daterat den 7 december 2017 framgår att samtliga ansökande leverantörer uppfyllt kvalificeringskraven för att komma in med anbud. Vid anbudsöppningen hade fem anbud kommit in och samtliga fem anbudsgivare godkändes. Urvalsmodell för tilldelning av kontrakt är det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt utifrån kriterierna pris och mervärde. Efter prövning och utvärdering av anbuderna tilldelades leverantören Nettbuss Aktiebolag uppdraget.

YRKANDEN M.M.

Busspoolen Västerbotten Aktiebolag (busspoolen) begär överprövning, yrkar att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen ska göras om, och anför bl.a. följande till stöd för sin talan.

Föremålet för upphandlingen har ändrats mellan tiden för annonsering, kvalificering respektive tilldelning. Upphandlingen annonserades ursprungligen såsom utförande av kollektivtrafik utan tillägg av bussgods. I samband med kvalificeringen i upphandlingen har bussgods lagts till bland de tjänster som omfattas av uppdraget. Vid tidpunkten för tilldelningsbeslutet har karaktären av upphandlingen återigen ändrats till att inte längre omfatta bussgods. Därigenom strider upphandlingen mot de grundläggande principerna om lika-behandling och transparens.

Länstrafiken har i det periodiska meddelandet använt den CPV-kod som motsvarar kollektivtrafik på väg. Det angavs inte ytterligare CPV-koder i meddelandet trots att sådan möjlighet till precisering fanns. Därefter har länstrafiken den 20 januari 2017 publicerat en anbudsinbjudan på e-Avrops webbplats. Av inbjudan framgår att föremålet för upphandlingen är att utföra ca 1,7 miljoner resor årligen och ca 5,1 miljoner tidtabellskilometer. Vidare framgår att i tillägg till passagerarbefordran på de linjer och turer som ingår i uppdraget att befordran av gods inom ramen för bussgods tillkommer enligt särskild beskrivning. Sex bolag kom in med ansökan om kvalificering i upphandlingen. Dessa bolag erhöll efter genomförd kvalificering förfrågningsunderlag i upphandlingen som är daterat den 28 april 2017.

Busspoolen var inte intresserat av att delta i en upphandling av såväl kollektivtrafik som bussgods. Busspoolen har sedan starten utfört kollektivtrafik, men har inte för avsikt att hantera bussgods inom ramen för sin verksamhet. Tillsammans med sina ägare har busspoolen fattat beslut om att det är alltför omfattande risker att inneha fordon som är anpassade för bussgods med hänvisning till främst de stora investeringar som är förenade med den typen av bussar. Eftersom det av anbudsansökan framgick att upphandlingen även omfattar bussgods fattade busspoolen beslut om att inte kvalificera sig i upphandlingen. Det var med stor förvåning som busspoolen, i samband med att tilldelningsbeslutet publicerades den 7 december 2017, insåg att bussgods inte omfattades av upphandlingsföremålet. Länstrafiken hade, som busspoolen sedermera förstått, redan under förhandlingsskedet i meddelat e-Avrop, daterat den 7 november, meddelat att kravet på bussgods frånfallits.

Av såväl anbudsinbjudan som av förfrågningsunderlaget, punkterna 3.4, 4.12 och 5.4, anges att anbudsgivare i anbudet ska lämna offert på fordon som i angiven uträkning klarar att hantera bussgods. Bussgods är en del av föremålet för upphandlingen och konsekvenserna därav. Enligt aktuellt regelverk får det inte genomföras några väsentliga ändringar i förhållande till

villkoren i det ursprungliga förfrågningsunderlaget. I upphandlingen har det istället varit en fråga som har pendlat mellan att ibland omfattas av upphandlingen och ibland inte. Bussgods är en väsentlig del av trafikuppdraget både med hänsyn taget till infrastruktur och till fordon. Inköp av fordon anpassade för bussgods har andra inköspriser än fordon utan sådan anpassning. Vilket fordon som krävs påverkar således finansieringskostnaden, vilken är en väsentlig del av den totala kostnaden för trafiken. Det finns även andra ekonomiska aspekter kopplade till fordon som är anpassade för bussgods i form av högre reparationskostnader och andrahandsmarknaden för sådana fordon. Trafik med bussgods påverkar också tidtabellen och hela trafiklösningen eftersom en tur med bussgods tar längre tid än med vanlig buss med anledning av tid för att möjliggöra i- och urlastning av gods såväl vid aktuella hållplatser som vid terminal. Länstrafikens hantering av bussgods i upphandlingen har därmed på ett negativt sätt påverkat konkurrensen. Busspoolen har velat delta i upphandlingen men sedermera inte tagit del i den pga. av frågan om av bussgods. Det rör sig därmed om väsentliga ändringar i förfrågningsunderlaget.

Samtliga handlingar som annonseras ska vara upprättade på ett uttömmande sätt och de får inte väsentligen ändras efter annonseringen (jfr EU-domstolens avgörande i mål C-278/01, Kommissionen mot Spanien). Ändringar under genomförande av upphandlingar anses regelmässigt vara exempel på ändringar som är väsentliga (se Kammarrätten i Göteborg, mål nr 558-14 och 3362-15, och Kammarrätten i Sundsvall, mål nr 1379-13). På grund av kravet på bussgods har karaktären av den trafik som ska utföras helt förändrats då utförande av transport av bussgods inte överhuvudtaget omfattas av kollektivtrafik. I förordning (EG) nr 1370/2007 av den 23 oktober 2007 om kollektivtrafik på järnväg och väg och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1191/69 och (EEG) nr 1107/70 definieras kollektivtrafik såsom persontransporter av allmänt ekonomiskt intresse som erbjuds allmänheten fortlöpande och utan diskriminering.

Sammanfattningsvis har länstrafiken genom det periodiska meddelandet först annonserat upphandlingen såsom att den endast omfattade utförandet av kollektivtrafik. Därefter innefattades krav på utförande av transport av bussgods i de publicerade handlingarna för anbudsinbjudan. Kravet upprätthölls i samband med den ursprungliga publiceringen av förfrågningsunderlaget. Slutligen togs kravet bort varmed länstrafiken inte bara gjort en, utan upprepade ändringar, avseende kravet på bussgods. Det är fråga om sådana väsentliga ändringar som strider mot 1 kap. 24 § LUF varför de inte är tillåtna.

Busspoolen har haft för avsikt att delta i upphandlingen, men avstått från att kvalificera sig utifrån kravet om utförande av transporter av bussgods. Busspoolen har mot bakgrund av de angivna brotten mot LUF inte lämnat anbud i upphandlingen. Busspoolen har genom dessa överträdelsefråntagit möjligheten att lämna anbud i upphandlingen och därigenom lidit eller kan komma att lida skada.

Centrala Buss i Jämtland/Härjedalen AB (bussbolaget) begär överprövning, yrkar att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen ska göras om, och anför bl.a. följande till stöd för sin talan. Bussbolaget har lidit skada utifrån förfrågningsunderlagets bristande transparens vad gäller utvärdering av mervärde och av personalkostnader. Länstrafiken har utelämnat beskrivningar i de aktuella betygstegen och därmed skapat sig utrymme för att godtyckligt bedöma de inkomna anbuden. Mot bakgrund av att det tidigare kravet på bussgods tagits bort och de olika ageranden som detta har medfört hos anbudsgivarna finns det osäkerhet gällande vad det upphandlade objektet egentligen är.

Länstrafiken bestrider bifall till ansökningarna och yrkar, för det fall att förvaltningsrätten skulle finna att det föreligger brister i upphandlingen, att upphandlingen inte får avslutas utan att rättelse har gjorts. Till stöd för sin

inställning anför länstrafiken bl.a. följande.

Det huvudsakliga föremålet för upphandlingen är kollektivtrafik vilket preciserats av den CPV-kod som använts i annonsen. Annonseringen uppfyller därmed kraven enligt upphandlingsreglerna.

Busspoolen har anfört att föremålet för upphandlingen har ändrats mellan tiden för annonsering, kvalificering respektive tilldelning. Länstrafiken anser inte att karaktären på upphandlingen har ändrats. Den har under hela upphandlingen haft samma omfattning. De justeringar som har gjorts i förfrågningsunderlaget ligger inom tillåtna ramar. Bussgods är ett varumärke, som ägs av Bussgods Sverigefrakt AB, och anger inte på något sätt hur transporten ska ske. För närvarande sker transporter inom ramen för Bussgods med såväl lastbil som vanliga bussar eller kombinationer därav. Vidare utför rena godstransportföretag, såsom Bring och Schenker, transporter åt Bussgods. Upphandlingen omfattar befordran av gods i anslutning till kollektivtrafik och länstrafiken utgår i sitt svar ifrån att busspoolen med sin benämning bussgods avser godsbefordran.

Av prekvalificeringsdokumentet framgår gällande omfattningen på godsbefordran att denna kommer beskrivas närmare i förfrågningsunderlaget. Busspoolens slutsatser om risker och konsekvenser samt krav på specialanpassade fordon för godsbefordran grundar sig på annan information än den som var tillgänglig vid upphandlingen vid den tidpunkten. Det finns även möjlighet att ställa frågor på prekvalificeringen vilket busspoolen avstod från att göra. Genom att lämna in en anbudsansökan hade busspoolen haft möjlighet att kvalificera sig och få del av förfrågningsunderlaget och då kunna konstatera att inga krav på specialfordon ställts. Därmed hade de själva haft möjlighet att välja lösningar som varit anpassade för deras verksamhet. Påståendet om att busspoolen avstått från att ansöka på grund av informationen i prekvalificeringsdokumentet framstår därmed som mindre

troligt. Konkurrensen har inte heller påverkats negativt i upphandlingen eftersom busspoolen valt att inte lämna in en anbudsansökan och därmed underlåtit att skaffa sig tillräcklig information om kraven på godsbefordran. Länstrafiken kan därvid konstatera att busspoolen för närvarande bedriver omfattande godsbefordran för Länstrafiken i Västerbotten AB och för Bussgods i Västerbotten AB.

Länstrafiken anser att den påverkan befordran av gods har på tidtabell och trafiklösning endast är mycket marginell. Förutsättningen för Bussgods är att det redan finns befintlig kollektivtrafik på sträckan. Den omständigheten att Bussgods inte längre ingår i tidtabell och trafiklösning påverkar endast genom att en (1) hållplats av det totala antalet hållplatser inte längre trafikeras. Det var i slutfasen av upphandlingen som regionfullmäktige beslutade att godsbefordran inte längre skulle drivas inom ramen för kollektivtrafiken vilket medförde att upphandlingsunderlaget behövde justeras. Ändringen meddelades anbudsgivarna och de fick möjlighet att justera sina anbud. Den aktuella justeringen är så marginell att den ryms inom tillåtna ramar för justeringar under upphandlingsprocessen. Upphandlingen står inte i strid med principerna avseende icke-diskriminering, likabehandling, transparens, proportionalitet och ömsesidigt erkännande.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Bestämmelser m.m.

Den 1 januari 2017 trädde den nya lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna i kraft och lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster upphävdes därmed.

Enligt 4 p. övergångsbestämmelserna gäller dock den upphävda lagen för sådan upphandling som har påbörjats före ikraftträdandet. Den aktuella upphandlingen påbörjades före den 1 januari 2017 och den upphävda LUF (2007:1092) är därmed tillämplig i målet.

Upphandlande enhet ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 24 § LUF).

Om den upphandlande enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 24 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten efter ansökan av en leverantör besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 4 och 6 §§ LUF).

Utredningen i målet

Av ansökningsinbjudan benämnd *Prekvalificering Buss 2018 Upphandling dnr RS/1509/2016* anges bl.a. följande. Trafikuppdraget omfattar drift av regional kollektivtrafik med regionbuss inom ramen för Länstrafikens verksamhet. I tillägg till passagerarbefordran på de linjer och turer som ingår i Trafikuppdraget tillkommer befordran av gods inom ramen för Bussgods. Omfattningen av godsbefordran kommer beskrivas närmare i det kommande förfrågningsunderlaget.

Av förfrågningsunderlaget, daterat den 28 april 2017, anges bl.a. följande.

3.4 NÄRMARE OM TRAFIKUPPDRAGET

Trafikuppdraget omfattar de linjer som är förtecknade i bilaga 5, Trafikbeskrivning.

[...]

I tillägg till passagerarbefordran på de linjer och turer som ingår i Trafikuppdraget tillkommer befordran av gods inom ramen för Bussgods. Beskrivning av godsutrymmen och godsförande turer för Bussgods återfinns i bilaga 5, Trafikbeskrivning.

4.12 ALLMÄNT OM OBLIGATORISKA KRAV

Obligatoriska krav inom upphandlingen finns på flera nivåer. [...] **Samtliga obligatoriska krav beskrivs i avsnitt Obligatoriska krav nedan.**

5 OBLIGATORISKA KRAV

5.4 KRAV SPECIFIKA FÖR VISSA LINJER

Länstrafiken ställer specifika obligatoriska krav på fordon som skall trafikera vissa linjer. Dessa krav framgår av nedanstående Trafikbeskrivning. Några exempel på krav som förekommer är:

- WC på linjer/turer med minst 90 minuters restid.
- Normalgolvs- eller lågentrébuss
- Bussgods eller släpvagn

Av förfrågningsunderlagets bilaga 5 – Trafikbeskrivning framkommer att såväl NB (Normalgolvsbuss) som GBS (Godsrumsbuss eller buss med släp) behöver tillhandahållas inom uppdraget, jfr linje 633 Sveg–Linsell–Lofsdalen–Tännäs–Funäsdalen.

Av meddelande i e-Avrop från Region Jämtland Härjedalen framgår bl.a. följande. Vid Regionfullmäktige den 7 november 2017 fattades beslut om att Bussgodsverksamheten ska avvecklas inom länet. Detta påverkar upphandlingen genom att exempelvis inga godsrumsbussar eller släpvagnar behövs i anbudsgivarens trafiklösningar. De fordon som i förfrågningsunderlagets Bilaga 5 Trafikbeskrivning definieras som GBS ska hanteras som NB. Med andra ord ska godsrumsbussar vara normalgolvsbussar.

Förvaltningsrättens bedömning

En förutsättning för att förvaltningsrätten ska besluta om åtgärder enligt LUF är att den upphandlande enheten har brutit mot någon bestämmelse i lagstiftningen eller någon av de gemenskapsrättsliga bestämmelserna som bär upp denna lagstiftning samt att den som begär överprövning lidit eller i vart fall riskerat att lida skada av den upphandlande enhetens brott mot LUF.

Det är i målet fråga om upphandling av kollektivtrafik i sex kommuner inom Jämtlands län. Busspoolen har gjort gällande att den har haft för avsikt att delta i upphandlingen, men att busspoolen avstått från att lämna en anbudsansökan utifrån kravet i ansökningsinbjudan om utförande av gods-

transport i anslutning till kollektivtrafiken. Kravet gällande godstransport har efter anbudstidens utgång kommit att utgå efter beslut av regionfullmäktige om att bussgodsvärksamheten ska avvecklas inom länet. Även bussbolaget har gjort gällande att det finns osäkerhet avseende vad det upphandlade föremålet egentligen omfattar med hänvisning till att kravet på bussgodsgods tagits bort under upphandlingsprocessen vilket lett till olika ageranden från anbudsgivarna. Länstrafiken anser att förändringen gällande godstransport endast har marginell påverkan på upphandlingen och att ändringen därmed ryms inom tillåtna ramar för justeringar under upphandlingsprocessen. Busspoolen å sin sida anser att det är fråga om en väsentlig förändring i strid med 1 kap. 24 § LUF och att busspoolen genom överträdelsen fråntagits möjligheten att lämna anbud i upphandlingen och därigenom lidit eller kan komma att lida skada.

Förvaltningsrätten konstaterar att en upphandlande myndighet inte är förhindrad att vidta vissa åtgärder för att, innan anbuden ges in, klargöra eventuella tveksamheter eller otydligheter i förfrågningsunderlaget, under förutsättning att detta inte medför väsentliga förändringar i förhållande till det ursprungliga förfrågningsunderlaget. En ändring av ett ska-krav bör normalt ses som en väsentlig ändring, (se Kammarrättens i Göteborg dom i mål nr 1132-10).

Väsentliga förändringar av ett förfrågningsunderlag får dock inte göras under pågående anbudsinvitan. Vad som är en väsentlig förändring definieras varken i LUF eller i det bakomliggande EU-direktivet. Vid prövningen av om en ändring är väsentlig får en samlad bedömning göras av orsakerna till ändringen, ändringens omfattning och betydelse, tidpunkten för ändringen samt om några åtgärder vidtagits för att motverka eventuella negativa konsekvenser till följd av ändringen (se bl.a. Kammarrättens i Sundsvall dom i mål nr 1379-13).

Med hänsyn till att kompletteringen av förfrågningsunderlaget skickades den 7 november 2017, dvs. efter anbudstidens utgång den 19 september samma år, finns det också anledning att jämföra med vad som gäller ifråga om ändringar i kontrakt i enlighet med EU-domstolens dom i målet *Presse-text*, som uttrycker generella kriterier för när en ändring i ett offentligt kontrakt kan anses väsentlig.

EU-domstolen uttalade i huvudsak att ändringar i ett offentligt kontrakt under löptiden anses utgöra en ny upphandling om ändringarna uppvisar betydande skillnader i förhållande till det ursprungliga kontraktet. En ändring är betydande om den innebär att det införs villkor som skulle gjort det möjligt att godkänna andra anbudsgivare än dem som ursprungligen godkändes, eller att anta ett annat anbud än det som ursprungligen antogs. (EU-domstolens dom den 19 juni 2008 i mål C-454/06, p. 34–35)

I förevarande upphandling framgår det av både ansökningsinbjudan och av förfrågningsunderlaget med bilaga att upphandlingen omfattar såväl persontransport som godstransport. Förvaltningsrätten finner att befordran av godstransport får anses vara ett obligatoriskt krav för uppdraget.

I ansökningsinbjudan anges att omfattningen av godstransport kommer att beskrivas närmare i förfrågningsunderlaget. Enligt busspoolen innebär kravet på godstransport inom kollektivtrafiken att godstransportbussar är nödvändiga vilket bolaget anser medföra en särskild ekonomisk risk i jämförelse med passagerarbussar. Länstrafiken har gjort gällande att Bussgods är ett varumärke och inte på något sätt anger hur godstransporten inom kollektivtrafiken ska ske varmed busspoolen, enligt länstrafikens mening, har dragit egna slutsatser om risker och konsekvenser samt krav på specialanpassade fordon för godsbefordran utifrån ansökningsinbjudan. Enligt förvaltningsrättens mening framgår det emellertid av både förfrågningsunderlaget med tillhörande bilaga och av länstrafikens meddelande den 7 november

2017 att godstransportbussar omfattades av uppdraget. Regionfullmäktiges beslut innebär att det tidigare kravet på godstransport utgått. Länstrafiken har i ovan nämnda meddelande själv uppgett att konsekvensen av regionfullmäktiges beslut är att godstransportbussar inte längre behövs, utan endast normalgolvsbussar. Busspoolens anförande om att godstransportbussar medför en annan ekonomisk risk än normalgolvsbussar och att de olika fordonstyperna inte är direkt utbytbara mot varandra har länstrafiken inte invänt emot.

Ändringen avseende villkoret om godsbefordran innebär enligt förvaltningsrättens mening att andra potentiella anbudsgivare kan ha saknat möjlighet att delta i upphandlingen utifrån det villkor som nu förändrats (jfr målet Presstext ovan). Även om anbudsgivarna i upphandlingen fått möjlighet att justera sina anbud är det enligt förvaltningsrättens bedömning inte uteslutet att det kan finnas företag som avstått från, eller fått svårt att beräkna uppdraget och lämna anbud pga. av det ursprungliga kravet om godsbefordran och den senare förändringen.

Den företagna ändringen är väsentlig och får anses innebära att länstrafiken förfarit på ett sätt som står i strid med såväl likabehandlings- som transparensprincipen. Den omständigheten att förändringen i fråga tillställts de leverantörer som redan kvalificerat sig i upphandlingen föranleder inte någon annan bedömning. Länstrafikens förfarande har medfört att såväl busspoolen som bussbolaget lidit eller kan komma att lida skada. Förvaltningsrätten finner att den aktuella bristen är hänförlig till det konkurrensuppsökande skedet varför en rättelse av upphandlingen inte kan ske i enlighet med länstrafikens yrkande. Upphandlingen ska därför göras om.

Mot bakgrund av att upphandlingen ska göras om redan på den grunden att det skett en väsentlig förändring av upphandlingsföremålet finner förvalt-

ningsrätten inte skäl att pröva de övriga grunder som bussbolaget gjort gällande i förevarande mål.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1c LOU).

Robert Dalman
rådman

Målet har föredragits av föredragande juristen Andreas Svadling.



HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövnings-tillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.